

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Formanden skriver.....	side	2
Årsmødet og årsmødeegnen.....	side	3
Skibelund Krat.....	side	4
Skodborg og familien Lund.....	side	5
Renbæk Statsfængsel.....	side	10
Korporal Niels Jeppesen og den gamle dug.....	side	11
Nyt fra kredsene.....	side	13
Bovlund Frimenighedskirke.....	side	16

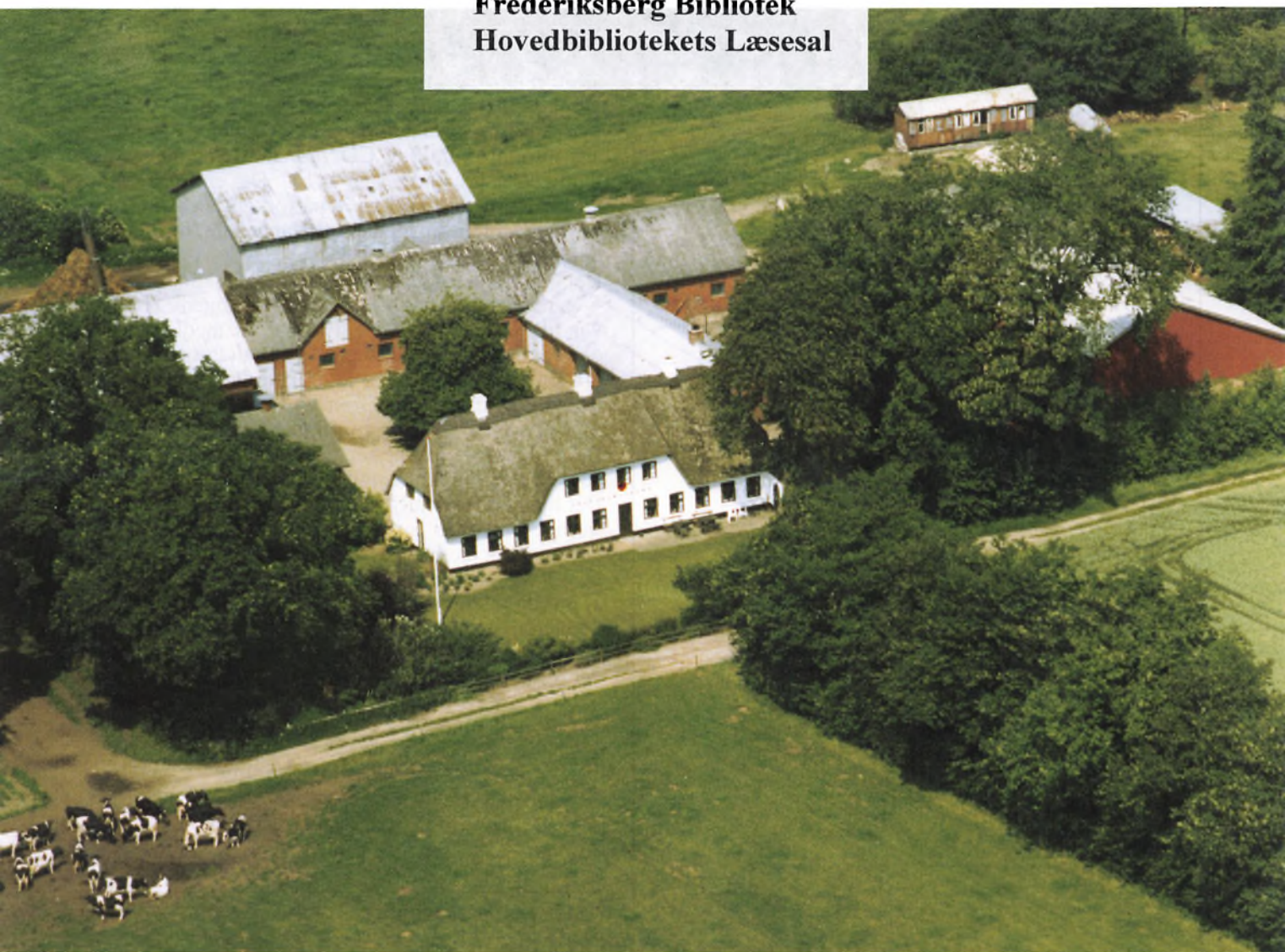
Tidsskrift for
Dansk Slægtsgårdsforening

April - Maj 2011

Nr. 411 - 67. årgang

**Frederiksberg Bibliotek
Hovedbibliotekets Læsesal**

Lauenborggård omkring 1980

SLÆGTSGÅRDEN

LÆR AF FORTIDEN - LEV I NUTIDEN - VIRK FOR FREMTIDEN

Stiftet 5. juli 1941
www.slaegtsgaardsforeningen.dk

Forretningsfører:

Inger M. Hansen, Svalevej 13, 4440 Mørkøv, tlf. 59 27 59 77.
 E-mail: imhan@post.tele.dk

Ejendomskonsulent:

Chefkonsulent
 Michael Munthe Fog
 Landboforeningen Gefion
 Fulbyvej 15, 4180 Sorø
 tlf.: 57 86 53 00
 mmf@gefion.nu

Chefrådgiver Skat
 Poul Hjorth
 LandboMidtØst
 Asmildklostervej 11, 8800 Viborg
 Tlf. 87 28 22 00 / mobil 29 99 57 24

Hovedbestyrelsen:

Formand:
 Peder Mouritsen
 »Sædding Storgård«
 Kvangvej 40, Sædding,
 6830 Nr. Nebel - tlf. 75 28 73 21
 p.mouritsen@vip.cybercity.dk

Næstformand:
 Karen Jacobsen
 Melbyvej 3, 5610 Assens
 tlf. 64 71 23 60
 kj@osterbygaard.dk
 (Formand: Fynskreds)

Jens Brogaard Jensen
 »Maglehøjgård«, Hammerbakke 3
 4050 Skibby, tlf. 47 52 99 18
 jbj@gefion.nu
 (Formand: Nordsjællandskreds)

Mogens Frigaard,
 »Frigård«, Yppernemøllevej 10,
 Nyker, 3700 Rønne, tlf. 56 96 30 02
 mogens.frigaard@dlgtele.dk
 (Formand: Bornholm-kreds)

Karen Andersen,
 »Baungård«, Vollerupvej 70, 4400 Kalundborg
 tlf. 59 50 20 13
 ok@dlgpost.dk
 (Formand: Vestsjællandskreds)

Ole Krogh Jensen
 »Kroghbrogård«, Holmevej 89, Brandelev,
 4700 Næstved
 tlf.: 55 54 00 56
 margit.h@jubii.dk
 (Formand: Sjælland Syd)

Mogens Høge Hansen
 »Hjørnegård«, Lundbyvej 25, Ønslev,
 4863 Eskilstrup - tlf. 54 45 46 25
 (Formand: Lolland/Falster kreds)

Jens M. Knudsen
 Kalmargårdparken 1,
 Marstrup
 6100 Haderslev
 tlf.: 74 57 51 65
 jens@kalmargaard.dk
 (Formand: Haderslevkreds)

Chr. A. Krogh
 Måjbølvej 17,
 6470 Sydals.
 tlf. 74 41 53 12
 (Formand: Det sydlige Sønderjylland)

Jens Ulrik Tarpgaard
 »Tarpgård«, Tarpvej 13,
 Vedersø
 6990 Ulfborg,
 tlf.: 21 42 13 83
 tarpgaard@ofir.dk
 (Formand: Ringkøbingkreds)

Steffen Buch Juul
 Jægergården
 Høllundvej 6,
 Høllund,
 7100 Vejle.
 Tlf: 75 86 54 93.
 svend-juul@hotmail.com
 (Formand: Vejlekreds)

Anne Lis Ladefoged
 »Ingvorstrup Hovedgård«
 Ingvorstrupvej 7, Revn,
 8500 Grenå,
 tlf: 86 30 17 77
 (Formand: Århuskreds
 og Arkivudvalget)

Jens Skytte,
 »Aldrupgaard«
 Aldrupvej 3,
 8860 Ulstrup
 tlf. 86 46 35 14, fax 86 46 45 21
 aldrupgaard@skylinemail.dk
 (Formand: Midtjysk kreds)

Niels Holger Fisker,
 "Mosegården"
 Nøragervej 3,
 Gelstrup
 9240 Nibe.
 Tlf.: 98 35 13 39
 (Formand: Himmerlandskreds)

Niels Ole Volhøj
 "Volhøj"
 Bettevej 38,
 V. Tversted,
 9881 Bindslev
 tlf. 98 97 74 92
 enovolhoj@mail.dk
 (Formand: Vendsysselkreds)

Formanden skriver:

Nu ser jeg frem til årsmødet og glæder mig til gensynet med mange medlemmer. Jeg glæder mig også til at få et indblik i den egn, som vi besøger, og Haderslevkredsens har lagt et stort og godt forarbejde.

Det glæder mig også, at bankerne har efterlyst bedre rammevilkår for landbruget. Hvis dansk landbrug skal være konkurrencedygtig, skal erhvervet have samme betingelser som udlandet, og spørger: Hvorfor skal dansk landbrugs rammevilkår være hårdere end i resten af EU?

Direktøren i Lokale Pengeinstitutter siger: "Vi håber, at man ikke påfører landbruget ekstra byrder i de kommende år i form af miljøkrav, CO₂-udledning og den slags, så vi ikke går videre end resten af EU. Det er utrolig vigtigt, at vi ikke bare altid skal være på forkant med tingene, og at vi sørger for, at tingene er afbalancerede, fordi det jo er et konkurrenceudsat erhverv!"

Det er glædeligt at landmændenes samarbejdspartnere – pengeinstitutterne – forstår situationen. Hvilket ikke var tilfældet for nogen tid siden, da medlemmer af Det økonomiske Råd langede ud efter landbruget. I en artikel "Ingen plads til hellige køer i klimapolitikken" gav de udtryk for, at målene i Grøn Vækst ikke var tilstrækkelige til at opfylde reduktionsforpligtelserne af klimagasserne. De økonomiske eksperter fremførte det klassiske socialistiske princip: mere kontrol og flere afgifter.

Det hjælper ikke miljøet på verdensplan at Danmark tager særlige initiativer for klimagasserne o. a. Resultater opnås ved samarbejde først og fremmest i EU.

Dansk Slægtsgårdsforening er en kulturel sammenslutning af dansk landmænd og andre med interesse for landbruget og landbrugets kulturhistorie, og vi har ikke noget partipolitisk sigte, men ønsker forhold for landbruget, så erhvervet også i fremtiden kan bidrage til samfundets vækst.

Peder Mouritsen.

Adresseændringer

bedes meddelt foreningens sekretær: Inger M. Hansen,
 Svalevej 13, 4440 Mørkøv - Tlf. 59 27 59 77

Slægtsgårdsarkivet:

Landbrugsmuseet,
 Gl. Estrup, Randersvej 4,
 8963 Auning,
 tlf. 86 48 48 16, fax 86 48 41 82
 E-mail:
 arkiv@slaegtsgaardsforeningen.dk
 Åbningstid: onsdag kl. 11-15.

Der er gratis adgang til arkivet, hvis man siger i porten, at man skal på arkivet.

Arkivarer:
 Ejgil Overby, »Klausholm«,
 Ansvej 12, 8620 Kjellerup,
 tlf. 86 88 62 66

Helge Sørensen, Enghavevej 6, Årslev,
 8900 Randers. tlf. 86 49 13 40

Else Skovbo Jensen, Kløvervej 5,
 8850 Bjerringbro. Tlf.: 86 68 40 47.

Inge Nissen
 Tåsingegade 22 st. tv., 8200 Århus N.
 Tlf: 86 10 43 31 / 23 74 10 37.

Redaktion:

Ole G. Nielsen
 Bøgeparken 25 B
 4241 Vemmelev
 Tlf. 58 38 38 08
 OleGN@mail.tele.dk

*Nr. 412 udkommer omkring den 20. juni 2011.
 Stof til dette nummer skal være hos redaktøren inden den 1. juni 2011.*

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

*Tryk: Jannerup Offset AIS
 Ndr. Ringgade 74
 4200 Slagelse
 Tlf. 58 52 52 22
 jannerup@jannerup.dk*

Årsmødet og årsmødeegnen

Årsmødet 28.-29. maj 2011 er beskrevet i blad nr. 410 og tilmeldingsskema findes på side 15 i samme blad. Der er endnu plads, hvis der er nogle, som ikke har fået tilmeldt sig.

Haderslevkredsen har tilrettelagt et indholdsrigt program for dagene, og med det store historiske vingesus kan vi sige, at årsmødet i år er ved Kongeåen.

Vi begynder det officielle årsmødeprogram lørdag kl. 10 hos Inge Marie og Christian Schmidt Lund på Skatkær i Skodborg. Skatkær er en smuk gård, som de købte for få år siden, men de har også familiens gamle slægtsgård, Sønderbygård, som også indgår i besøget.

Derefter er der frokost i Københoved Forsamlingshus og så besøger vi fætterten på Lauenborggård – Aage Schmidt Lund og hans hustru Liselotte. Her ser vi malkekvægbesætningen. Stalden med tilhørende lader til foder, der hedder Fårkrog Malkecenter.

Efter dette gårdbesøg vender vi os mod Agerskov Kro, hvor eftermiddagskaffen og generalforsamlingen venter. Og så skal vi ellers være færdige til aftenfesten.

Søndag byder på en særlig oplevelse i Bovlund Frime-nighedskirke, for her er Steen Kaalø - en af vor egen tids betydeligste salmedigtere - præst. Om vi får lov til at synge en af hans egne salmer, er ikke godt at vide.

Vi fortsætter til Renbæk Statsfængsel. I modsætning til kirken, hvor man trøster de syge og sorgfulde, så interesserer man sig i fængslet kun for dem, der er sorgfulde, eller som gerne skal være det.

Vi skal opleve det betydelige landbrug og høre om de uddannelses tilbud, som de indsatte kan modtage i forbindelse med deres ophold.

Dagen slutter i Skibelund Krat, hvor vi først nyder den enestående udsigt, kikker på og hører om mindesmærkerne og slutter med frokost.

OGN

Store billede: Agerskov Kro. Lille billede, indsat: Monumentet "Modersmålet", Skibelund Krat.

NORGESTUREN

der blev omtalt i forrige blad, har stadig ledige pladser!

Henvendelse til Inger M. Hansen - Tlf. 59 27 59 77

Skibelund Krat

Skibelund Krat er et folkeligt mødested, der har sit udspring i Askov Højskole. Efter grænsen mellem kongeriget og hertugdømmet i 1864 var blevet den nationale landegrænse, flyttede folkene bag Rødding Højskole deres højskole nord for Kongeåen, og den 3. november 1865 åbnede det

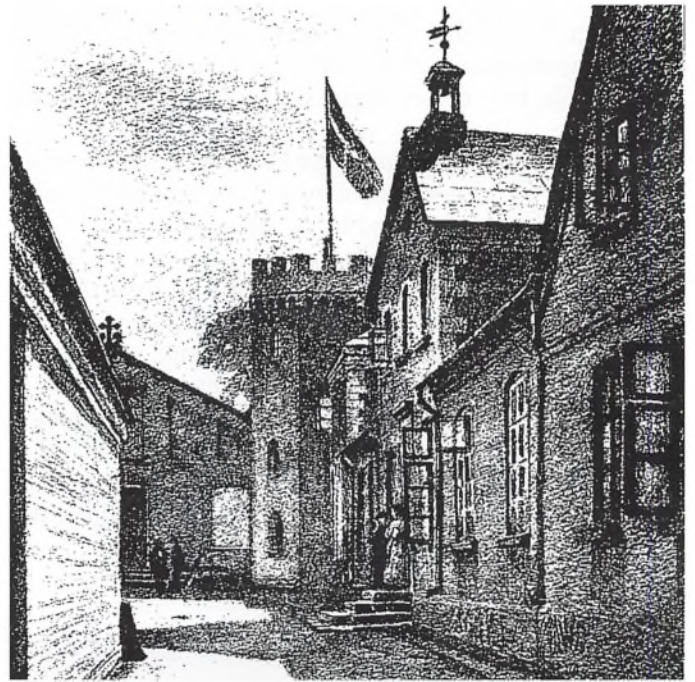
Askov Højskole i Malt sogn.

Kredsen omkring højskolen afholdt allerede i 1865 Grundlovsmøde i Skibelund Krat, et stykke skov i kort afstand fra Askov. Det bakkede terræn skråner ned mod Kongeåen, så oppe fra mødepladsen kunne man skue ud over det tabte land.

I 1869 dannedes Skibelundforeningen som købte 13 ha og senere endnu 6 ha. For indtægterne fra møderne beko-stede foreningen beplantning og udsmykning. Der anlag-des en amfiteatralsk festplads med 4.000 siddepladser. Omkring festpladsen rejstes mindesmærker for fortjente dansk mænd og kvinder, men der er også to mindesten for kong Magnus den Gode, der drev Venderne tilbage i Slaget ved Lyrskov Hede.

Et nok så tankevækkende monument er "Modersmålet", som er en figurkomposition, hvor digteren Edv. Lembcke og historikeren A. D. Jørgensen flankerer en kvindeskikkelse.

Selvom de fleste fortjente danske mænd og kvinder, som er gemte i Skibelund Krat, også er glemte, er det er interessant at gå en tur i området.

Askov Folkehøjskole anno 1885.

Når man så kikker ud over landskabet mod syd, så er det land vi ser hertugdømmet Slesvig. Vi står i kongeriget, og ser ud over det landområde, som i 1920 blev forenet med Danmark, men historisk set så har de to lande - kongeriget og hertugdømmet - ikke tidligere været forenet, så man bør genoverveje ordet genforening.

Askov Folkehøjskole har sat sit store præg på lokalområdet. Statens forsøgsvirksomhed i plantekultur blev oprettet af lærer fra højskolen, og end anden lærer tog initiativet til Ladelund Landbrugs- og Mælkeriskole.

I Skibelund Krats sydligste udkant ligger Skibelund Efterskole. Oprettet i 1874 som friskole, hvortil en del børn fra Sønderjylland søgte. Da de preussiske myndigheder i 1884 hindrede dette, blev friskolen til efterskole.

Skibelund Krat har i mange år haft en restaurant, og denne har udviklet sig til et folkeligt mødested på andre præmisser end de oprindelige, men godt er det, og her slutter årsmødet med frokost.

I Skibelund Krat ses blandt de mange mindesten et prægtigt monument for kong Magnus den Gode. Det var digteren p. p. Thor Lange, som skænkede mindesmærket, der blev afsløret 27. september 1892. Det erindrer os om Slaget på Lyrskov Hede i 1043, hvor kong Magnus besejrede venderne. En stor vendisk hær var trængt over Ejderen og plyndrede løs. Kongen landsatte en dansk-norsk hær ved Hedeby og afskar vendernes tilbagetog. Derefter knuste han deres hær ved det blodige slag på Lyrskov Hede.

Motivet er valgt med omtanke. Fra Skibelund Krat kunne man indtil 1920 ses ud over det tabte land syd for Kongeåen. Og hvad ville dengang være mere naturligt end mindes en kamp, hvor Danmark sejrede over tyskerne.

Skodborg og familien Lund

Årsmødeprogrammet lørdag formiddag samler sig om familien Schmidt Lund og deres gårde i Skodborg.

Hjemstavnskredsen for Skodborg Sogn udsendte i 1971: Skodborg Sogn i Frøs Herred af K. M. Hermansen, hvorfra følgende om Skodborg og egnen er hentet:

Kongeåen

Kongeåen er en efterkommer af en istidens smeltevandsfloder, der første vandet fra gletscherporten under indlandsisen mod vest, medførende sand- og grusmasser, der efterhånden sank til bunds og dannede de såkaldte hede-flader, der omgiver åen. Kongeådalen er på størstedelen af sin længde ret smal, først ved Ribeejnen vider den sig ud over et større areal. Det var store vandmasser, der blev presset op gennem dalen, men den fede jord, leret og kalken førtes med ud i Vesterhavet, medens sandet og gruset bundfældede sig på sletten, der omgiver åen, til uheld for denne egn senere jorddyrkere.

Skodborghus

Oprindelse ligger meget langt tilbage. Sandsynligvis er det opført af hertug Abel omtrent samtidig med Koldinghus, altså ca. 1250. Slottet omtales dog først i 1368 i anledning af, at den sidste hertug i Sønderjylland, Henrik, belejrede det. Slottet var da i Valdemar Atterdags eje.

Det har haft stor betydning, hvad alene dets beliggenhed lader formode, idet det var anlagt, hvor Hærvejen skar den tværvej der gik fra Ribe til Kolding. Slotte var altså en vogter ved den gamle grænse mellem kongeriget og hertugdømmet. Det havde med andre ord en vis strategisk betydning.

I 1580 gik det ved mageskifte ud af kronens eje, og nu blev det en herregård. Siden gik det ved udstykning over til at være en almindelig bondegård, indtil den i 1811 delvis flyttedes op til landevejen, og de gamle rester ved åen forsvandt efterhånden. I mange af gårdene både nord og syd for Kongeåen findes sten fra det gamle Skodborghus

slot.

I 1862 blev den nye landevej anlagt tværs over voldstedet, og nu er ethvert spor af fordums herlighed forsvundet.

Den mindsten, der rejstes i 1932 ved landevejen, fortæller at "her stod i 6 aarhundreder det kongelige slot Skodborghus".

Navnet Skodborg

Hvad angår selve navnet Skodborg, da er det vist noget uklart, hvorledes det skal tydes. Nogle forskere mener, at det kommer af at "skåde", d.v.s. at udspejle, og det kan måske nok være en rimelig forklaring, da borgen netop havde den opgave at være på udkik efter ufredsmænd. Andre siger, at denne forklaring er lydlig umulig, men at "Skod" snarere skal betyde et fremspring (bakkeparti). Atter andre mener, at forstavelsen "Skold" er det samme, som bruges om bævreasp, og at borgen måske har været omgivet af et hegn af denne træsort.

At landsbyen opstod ved hærvejen er kun rimeligt, men at det ikke altid har været så rart at bo ved samme vej, er jo noget andet. Man har sikkert gang på gang været udsat for overlast, når krigsfolk kom dragende mod syd eller nord.

Kongens vildtbane

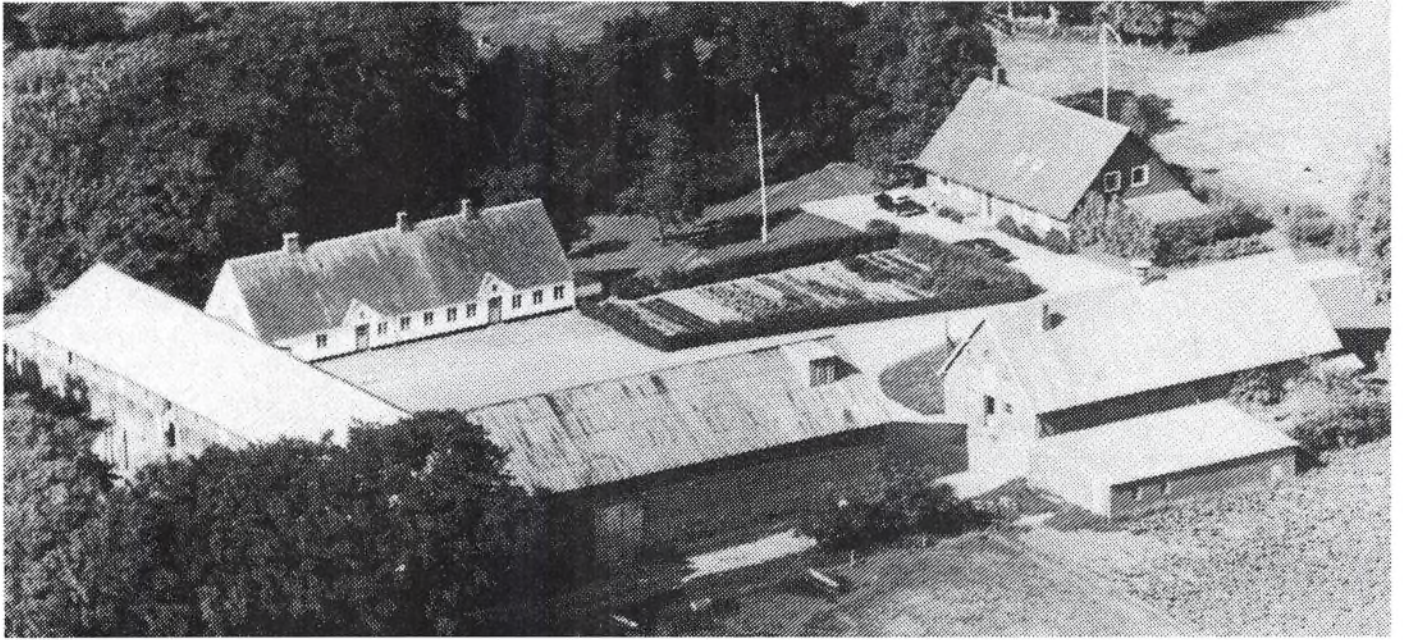
I reformationsårhundredet skete imidlertid for de nord-slesvigske bønder en meget betydningsfuld ændring af deres undersåtsforhold. Der skete nu det, at Frederik II ved denne tid udkøbte så at sige hele den nordslesvigske adel i Haderslev amt, og dermed skete en stor forandring i bøndernes forhold. Kongen havde sine hensigter dermed. For det første ønskede han en stor og samlet vildtbane, og for det andet havde kongen til hensigt at forvandle amtet til et stort godsdistrikt med store ladegårde. Nu var det kongen, der var godsejer og bønderne hans tjenere. Den store godsdrift kunne dog ikke svare sig i længden, og på Kristian IV's tid begyndte bortforpagtningen af ladegårdene.

De fattige tider

Når bønderne i Sønderjylland i årene omkring 1700 efterhånden nedsank i den dybeste armod, var grunden hertil

Mindemur for Skodborghus Slot, samt inskriptionen i udsnit.

Sønderbygård.

ikke den samme som i kongeriget og navnlig på øerne, nemlig voredskab, hoveri og deslige. Nej, det var de mange krige og fremmede krigshære, der gentagne gange forvoldte de største ødelæggelser, og dette i forbindelse med de økonomisk dårlige tider, der efterhånden satte ind. I 1627 trængte Wallensteins soldater hængende og plyndrende op gennem landsdelen, hvor det særligt gik ud over dem, der boede ved de gamle okseveje og hærvejen. Hans soldater var henvist til at leve af udskrivninger fra landsdelens befolkning, hvilket udgjorde en betydelig del af deres sold. Over hele Nordslesvig lød et fortvivlet skrig over de frygtelige sår og lidelser, dette indfald forvoldte, og da soldaterne endelig et par år efter drog bort, følte det som en umådelig befrielse. En det varede kun kort. Allerede i 1644 – ved slutningen af trediveårskrigen – kom den svenske general Torstenson med sine tropper, der på ny hærgede landet, så bønderne måtte skjule deres heste og kreaturer, indtil faren var overstået. Efter få års fred, der langt fra var nok til at udbedre skaden, udbrød svenskekrigen under Frederik III. Sønderjylland var atter vejen, ad hvilken den svenske konge, Carl Gustav, i 1657 trængte ind i landet. Plyndringerne var denne gang knap så slemme, der var god mandstugt i den svenske hær, men til gengæld måtte befolkningen udrede en betydelig sum penge til fjenden, den såkaldte madskat. Men hvor skulle pengene komme fra? Året efter trak de bort og gik over isen for at erobre resten af vort land. Men det værste var endnu tilbage for vor arme landsdel. Frederik III's forbundsfæller - polakkerne og brandenburgerne – fulgte efter for at jage svenskerne ud af landet, og havde tilstanden været slem under fjendens besøg, så blev den tifold værre under vore "venners". Beretningerne fra den tid fortæller om plyndringer, grusomheder og råheder, der trodser enhver beskrivelse. Folk flygtede ud i skovene og gemte sig der.

Med krigen følger altid anden ondskab. I polakkernes følge kom pesten, der greb vidt om sig og bortrev en masse mennesker. Efter senere beregninger er omkring 90 % af sognets beboere revet bort som følge af krig og pest. Men efterhånden blev gårdene beboet igen. Nye folk kom til fra Vest- og Nørrejylland – og det skete efter jordebø-

gerne at dømme forbavsende hurtigt. Det har vel været den bedre jord, der har fristet, og så de begunstigelser i retning af skattefrihed og andre lettelser, der blev tilbudt i begyndelsen.

En anden følge af denne krig var ulveplagen. Disse dyr har vel nok tidligere været her, men deres antal skal i betydelig grad være blevet forøget i krigens tid. Det siges, at polakkerne førte dem med sig i den hensigt at bruge dem mod svenskerne. Ulvene søgte til skovene, formerede sig og blev til en ren plage. De rev føl, får og lam ihjel. I hårde vintre kom de ind i landsbyerne, hvor man dræbte dem i våbenhusene ved kirkerne. Regeringen gjorde forsøg på at udrydde dem. Der blev udsat præmier og foranstaltet ulvejagter, til hvilke bønderne skulle møde, men da jagtbetjentene behandlede bønderne med både skældsord og pisk, blev disse til sidst hjemme. Man måtte gribe til strengere forholdsregler. Det blev påbudt, at hver ejendom skulle afgive en karl med våben til jagterne. Det blev en 100 års krig mod ulvene. Først i 1778 blev den sidste ulv i Farrisskoven skudt.

Udskiftningen

I 1774 påbegyndtes udskiftningen i Skodborg, idet sognefoged Jesper Thomsen den 14. februar sammen med gård-ejer Johan Sørensen indgav et andragende til amtmand Fr. v. Klingenberg om deres "lænderiers" deling. Da det blev tilstået, tog man fat på boniteringen. De skodborgere trængte sikkert til at spare på udgifterne, hvorfor de besluttede selv at bonitere jorden, de kendte den da også bedst. Det blev nødvendigt at 10 gårde måtte flytte ud af byen, for at få lodderne nogenlunde samlede. De fattige bønder kunne umuligt bestride udflytningsudgifterne selv. Man håbede derfor, at kongen ville bevillige 900 rd. til udflytterne, så de kunne få deres bygninger rejst derude, hvor de i fremtiden skulle bo, og så skulle de tilbage-blevne desuden hjælpe med kørsel og deslige.

Den 27. oktober var man endelig nået så vidt, at de 10 udflyttere var udpeget, nu skulle der forhandles med hver enkelt, og det gik ikke helt let. Det har været et kolossalt stykke arbejde, at få udmålt og boniteret de mange små jordstykker og siden få de samlede stykker fordelt, så

ingen blev uretfærdigt behandlet. Udflytterne skulle selv bryde deres huse ned – det var dengang bindingsværk eller bulhuse – hvorefter byens folk skulle transportere tømmeret til den nye byggeplads ude på marken. Her skulle udflytterne selv rejse tømmeret, det øvrige ville man nok hjælpe med. De i byen blivende lodsejere skaffede i fællesskab de nødvendige grundsten, lyng til tækning og tækkereb. Det sidste lavede karlene om vinteren. Ligeledes skulle de skaffe sand og ler. Arbejdet ved de gamle stenbroer i byen, de nye brønde og flytning af de store brøndsten skulle alle hjælpe med ved, og dersom udflytterne skulle bruge nye bygningsmaterialer - sten og tømmer - til de nye bygninger, skulle byfolkene være fri for at befordre træ, men ikke mursten.

En morsom tilføjelse: ”Siden en del lodsejere af Skodborg er bleven udflyttere, og de i byen forblivende lodsejere befrygter, at de med budløben til udflytterne måtte vorde besværede, så blev på deres forlangende den anstalt tilføjet, at de i byen værende 6 landboelsmænd uden nogen modsigelse skal forrette bemeldte budløben”.

Endelig var der landboelsmændene. De fik deres jord anvist på vejen sydpå efter Mikkalborg.

Skudstrup i Skodborg sogn var en typisk bondeby. Gårdene lå tæt samlet, omgivet af de dyrkede marker, der mod nord grænsede til åen, mod syd til skoven, hvis rester endnu findes (Fårkrog Skov).

I Fårkrog var der to gårde, den nuværende Lauenborggård med 37 tdr. land ager, 94 tdr. land skov og hede samt 44 tdr. land eng. Den anden gård havde henholdsvis 35 – 87 og 41 tdr. land.

I dag

Tre af gårdene i Skodborg besøges i forbindelse med årsmødearrangementet lørdag formiddag. De ejes af to fætre. Christian Schmidt Lund, der bor på Skatkær og ejer slægtens gamle gård Sønderbygård og Aage Schmidt Lund, der har Lauenborggård og Fårkrog Malkecenter.

Sønderbygård

Oprindeligt lå gården lidt nordligere - lige syd for den nye kirkegård i Skodborg. Ved udskiftningen var gårdens tiliggende på 39 tdr. land ager, 81 tdr. land skov og hede samt 14 tdr. land eng. I 1804 blev den flyttet ud.

Arealet er nu 66 ha heraf 54 ager.

Hovedbygningen blev opført i forbindelse med udflytningen i 1804. I 1960'erne opførtes en villa til bolig for ejeren, hvorefter den gamle hovedbygning blev bolig for bestyreren.

Sønderbygård har været i slægten siden 1672. I 1851 blev Peter Christensen Lund ejer efter at han havde giftet sig med datteren fra gården. Han var født på Bejstrupgård i Københoved, og kom til Skodborg som smed og arbejdede hos sin bror, Christen Christensen, der havde en smedje lige øst for gården. I 1896 overtog sønnen Christian Lund gården. Efter hans død i 1924 sad enken med gården til 1939, da den blev overtaget af sønnerne Juhl og Hans Christian Lund. I 1944 forpagtede Juhl Lund sin svigerfaders gård – Lauenborggård i Fårkrog og Hans Christian Lund blev i 1945 ejer af hjemmet. Ægteskabet mellem Hans Christian Lund og Cathrine Marie Møller var barnløst, så i 1967 forpagtede nevøen, Anker Schmidt Lund fra Lauenborggård, Sønderbygård.

Han blev i 1969 gift med Ingrid Lundgaard Jensen og i ægteskabet fødtes tre sønner, hvor af mellemste, Christian Schmidt Lund i 1999 overtog slægtsgården som 11 generation. I ægteskabet med Inger Marie er børnene Christian, Julie, Kirstine og Lærke.

I 2009 købtes nabogården Skatkær, hvor familien nu er flyttet ind.

Slægten

- 1672 Johan Johansen – sognefoged.
Gift 4. januar 1662 med
Dorthe Lavesdatter.
- 1710 Sønnen Lorentz Johansen (1676-1760).
Gift 22. oktober 1705 med
Maren Jeppesdatter (1679-1764).
- 1740 Sønnen Johan Lorentzen (1707-1760).
Gift 1741 med
Magdalene Jensen (1719-1794).
- 1765 Svigersønnen Jørgen Christensen (1. juli 1734-18. februar 1786).
Gift 3. august 1765 med
Maren Johansdatter (9. december 1742-15. december 1810).
- 1787 Svigersønnen Juhl Christian Boysen (22. juli 1765-17. januar 1816).
Gift 17. februar 1787 med
Jenge Jørgensdatter (10. juni 1766-7. april 1848).
- 1821 Svigersønnen Peder Thevedsen Lorentzen (20. marts 1790-27. august 1848).
Gift 24. september 1820 med
Ellen Johanne Juhl (5. februar 1798-9. november 1846).
- 1851 Svigersønnen Peter Christensen Lund (1. maj 1817-4. juni 1896).
Gift 19. oktober 1850 med
Jenge Boysen Juhl Lorentzen (15. august 1821-29. oktober 1869).
- 1896 Sønnen Christian Pedersen Lund (3. oktober 1860-25. maj 1924).
Gift 28. oktober 1892 med
Kjerstine Marie Jørgensen (18. oktober 1869-11. april 1939).
- 1924 Enken Kjerstine Marie Lund.
- 1939 Sønnerne Juhl og Hans Christian Lund.
- 1945 Hans Christian Lund (31. marts 1909-4. maj 1986).
Gift 17. oktober 1953 med
Cathrine Marie Møller (11. februar 1912-19. oktober 2008).
- 1971 Nevøen Anker Schmidt Lund (12. juni 1942).
Gift 27. september 1969 med
Ingrid Lundgaard Jensen (10. april 1943).
- 1999 Christian Schmidt Lund (28. maj 1973.)
Gift 31. maj 2002 med
Inger Marie Dinesen Schultz (4. juni 1973).

*Skatkær.
Hele familien
samlet i haven.
Fra venstre bagerst:
Christian, Julie,
Inger Marie og
Anker.
Foran: Kirstine,
Anna, Laura (fra
Lauenborggård),
Lærke og Mathias
(nevø til Christian
Schmidt Lund.)*

Skatkær

Lige syd for Skodborg kirke ligger den meget smukke gård Skatkær, som Christian Schmidt Lund købte i 2009. Hovedbygningen, der nu er bolig for familien er opført efter brand i 1926 af røde sten og med tegltag. Det er et smukt hjem, der venter årsmødedeltagerne, og tilmed interessant. I kælderen er en gildesal, på væggene er malet en række billeder, der viser landbrugets udviklingshistorie.

Avlslængerne er opført i 1928 – også efter brand. Skatkær blev i 1746 en kongelig privilegeret frigård, og havde dengang et tilliggende på 179 tdr. land. Fra 1905 til 2009 var den i slægtens Hørlücks eje.

Christian Schmidt Lunds landbrug består af Skatkær med 110 ha, Sønderbygård med 67 ha, og Engholm, som blev erhvervet i 2003, med 55 ha. Driften omfatter 450 ha, der er baseret på en besætning på 240 malkekøer foruden opdræt. Foruden grovfoder avles der raps, hvede og byg.

Lauenborggård

Gården er den vestligste af de to gårde i Fårkrog. I årene fra 1742 til 1906 var den i familiehånd.

I 1742 overtog Oluf Nielsen gården, der i 1764 overlod den til sønnen Jens Olufsen. På hans tid fandt udskiftningen sted. Gården bestod af 175 tdr. land fordelt på 37 ager, 94 skov og hede samt 44 eng. Jens Olufsens yngste datter blev gift med Niels Madsen Lauenborg fra Ødis, og de overtog gården, som nu fik navn efter slægten. I 1846 købte sønnen Jens Olufsen Lauenborg gården, og hans søn fulgte efter i 1886, hvorefter enken sad med gården til 1906, da hun solgte den, for ingen af børnene var interesseret i at fortsætte.

I Historisk Årbog for Rødding-Eggen 2006 skriver Kirsten Fynbo: Den tyske stat var meget interesseret i at købe Lauenborggård til domænegård. Man havde allerede to gårde i sognet.

Den senere landdagsmand H. D. Kloppenborg-Skrumsager på Bejstrupgård i Københoved og Peter Madsen

Schmidt (kaldet Pe´ Smed) i Københoved var enige om, at dette ikke skulle ske, og en decembemat blev Aage Schmidt, Pe´ Smeds søn, vækket for nu skulle der handles, Aage Schmidt var Pe´ Smeds sjette barn. Hans tre ældre brødre var alle gået over Kongeåen, for at undgå at komme i tysk militærtjeneste, men Aage Schmidt var klar over, at ville han erhverve sig retten til at blive i hjemstavn, måtte han aftjene sin værnepligt i den prøjsiske hær. I de to år han var soldat i Posen undgik han at komme hjem, så hans far ikke skulle se ham i prøjsisk uniform. Da militærtiden var overstået, kunne han atter trække i civil tøj og tage hjem til Københoved, hvor han arbejdede som kontrolassistent i Københoved og Langetved.

I den tidlige morgen mødte Peter og Aage Schmidt samt Kloppenborg-Skrumsager i Skudstrup et fint køretøj. Det var de tyske herrer, der var hentet på Vamdrup Station af et køretøj fra Lundsgård, hvortil tyskerne begav sig for at få morgenmad.

Der blev handlet hurtigt hos enken på Lauenborggård. I løbet af kort tid havde hun solgt gården til Aage Schmidt for 81.000 mark, og dermed var gården sikret på danske hænder. Det kneb med de sidste 1.000 mark, men Kloppenborg-Skrumsager kaldt Aage Schmidt ud i entreen og sagde: ”Nu skal det have en ende. Du køber gården og giver 80.000 mark. De sidste 1.000 mark sørger jeg for!” Og det gjorde han.

Aage Schmidt kom forholdsvis godt igennem krigen. Han blev indkaldt i 1914, men blev erklæret uegnet, da han stadig havde eftervirkninger af en blindtarmsoperation. Han blev indkaldt igen i 1916 til at være fangevogter for russiske krigsfanger i Bjørnkær, den senere Renbæklej, vest for Arrild.

I 1919 blev han formand for Skodborg Mejeri. Det blev begyndelsen på mange tillidshverv inden for sønderjysk og dansk mejeribrug. Andelsbanken, Sønderjyllands Lånekasse, Akkordudvalget m. m. For sin indsats blev han Ridder af Dannebrogordenen.

I 1908 blev han gift med Margrethe Lorensen. De fik fire børn – en pige og tre drenge. De tre drenge døde alle i en ung alder. Datteren, Kirsten, blev gift med Juhl Lund, søn

fra Sønderbygård, og de overtog Lauenborggård i 1956. Her kom der tre børn: Grethe, Jørgen og Anker. Anker Schmidt Lund overtog Sønderbygård efter fasteren og onklen. Jørgen Schmidt Lund, der var blevet gift med Agnes Holm, overtog Lauenborggård i 1971. I 1984 købte han Faarkrog, beholdt jorden og solgte bygningerne fra. I 1992, da fjerde generation ved Aage Schmidt Lund og Liselotte Lambeck Lund overtog gården, var den på godt 98 ha.

Drift

Om driften fortæller Liselotte og Aage Schmidt Lund: Ved ejerskiftet var der 98,2 hektar og 60 køer. I dag drives 400 hektar, der er 800 sortbrogede kreaturer i alt, hvoraf de 425 er malkekøer.

Køerne malkes tre gange i døgnet i en traditionel malkestald med en ydelse på ca. 11.225 kg EKM-mælk pr. årsko. Mælkeproduktionen foregår i nye stalde fra 2003 og 2008. Fodercentralen, hvor vi selv laver vores pre-miks, blev opført i 2009. Anlægget kan lave det ønskede foder ud fra 14 råvarekomponenter.

Kvierne er fra 2 måneder opstaldet på vores anden gård (Toldstedgård, Vamdrup). Gården blev erhvervet i 2008. Der er udliciteret ca. 50 goldkøer + udsætterkøer og ca. 20 kvier (kælvningsaftale).

De 400 hektar jord dyrkes blandt andet med majs, græs og ærter til ensilering (260 hektar). Der er ca. 85 hektar med korn og ærter til modenhed, hvor hovedparten valeses til en grundkomponent i fodercentralen. Overskydende byg sælges som maltbyg. Desuden har vi 16 hektar med kartofler til mel og pulver. Resten af arealet anvendes til afgræsning og høstlet.

Alt arbejde i marken udføres med egne maskiner, på nær gyllekørsel, skårlægning, mejetærskning og presning.

Der er ansat en fodermester, en kalvepasser, en smed, en markmand, 4 ukrainere samt hjælp fra 2 skoledrenge og 2 seniormedarbejdere. Jørgen Schmidt Lund har i vid udstrækning ansvaret for reproduktion.

Liselotte er pædagog, og hun arbejder i en udebørnehave. Sammen har vi 4 børn; Johanne på 15, Emil på 13, Magnus på 11 og Laura på 6 år. Aage forestår det overordnede ansvar for stald, værksted og mark. Herunder hører deltagelse i det daglige arbejde, samt indkøb og ressourcedisponering.

Slægten

- 1906 Aage Schmidt (17. april 1879-6. april 1966).
Gift 10. oktober 1908 med
Margrethe Lorensen (2. september 1884-14. maj 1975).
- 1956 Datteren Kirsten Schmidt (8. december 1908-8. februar 1994).
Gift 31. juli 1936 med
Juhl Lund (23. august 1906-4. august 1986).
- 1971 Sønnen Jørgen Schmidt Lund (1. juni 1937).
Gift 28. marts 1965 med
Agnes Holm (3. december 1940).
- 1992 Sønnen Aage Schmidt Lund (3. marts 1966).
Gift 7. september 1996 med
Liselotte Lambæk Lund (15. november 1966).

Faarkrog Malkecenter.

Da Lauenborggård ligger i Faarkrog, har man valgt at kalde stalden med malkekvæget for Faarkrog Malkecenter. Stalden er opført i 2003 og udvidet i 2008.

I baggrunden ses Lauenborggård.

Lauenborggård o. 1920.

Lauenborggård.

Hovedbygningen er opført i 1832, men ombygget i 1926 ved arkitekt Hans Schmidt, Roskilde, som var broder til Aage Schmidt.

Familien på Lauenborggård.

Fra venstre: Liselotte, Johanne, Emil, Magnus, Aage og Laura.

Renbæk Statsfængsel

Søndag formiddag besøger vi Renbæk Statsfængsel. Umiddelbart et atypisk mål for en årsmødeudflugt, men selv om stedet har sin egen karakter, så er det et meget interessant valg.

Renbæk var oprindeligt en lejr for unge arbejdsløse, men i 1943 blev lejren overtaget af Kriminalforsorgen, der manglede et sted at anbringe indsatte fra de åbne fængsler. Fængslet blev overtaget af den tyske besættelsesmagt, og i 1947 blev det et egentlig statsfængsel, først som anneks under Sdr. Omme og senere som et selvstændigt fængsel. Det er et åbent fængsel med 160 beboere, men der bliver nu indrettet en lukket afdeling til 50 fanger.

Renbæk Statsfængsel er mere at betragte som et voksen-uddannelsescenter. Foruden den egentlige skole er der undervisning i landbrug, skov og park, tømrer, snedker, murer, maler og smed. Hertil kommer et værksted, der producerer ting til legepladser.

Når man har bevist sin egnethed, kan man også tage uddannelse på AMU-centeret, og hvis de indsatte skal være der længe nok, kan de erhverve svendebrev.

Driftsleder Ole Petersen, med ansvar for kvægbruget, fortæller, at den nuværende stald er opført i 2001 som dybstrøelsestald, men blev ombygget i 2006 til spalter og sengebåse. Samtidig blev den udvidet fra 80 til 130 køer. Der er også en afdeling for kalve og ungdyr.

Landbruget på Renbæk er økologisk. Markbruget omfatter 150 ha, som passes af en gruppe af indsatte. Der er 65 ha skov, og her uddannes indsatte til drift af skov og park.

De indsatte, der arbejder i stalden, står op kl. halv fem. Kl. fem åbnes dørene og medhjælperne går over til stalden, hvor de passer det arbejde, som de er tildelt, og kl. halv ti går de tilbage. Kl. fjorten vender de tilbage og kl. sytten er dagens arbejde ovre.

Nogle er gode til at malke, andre når ikke længere end til at skrabe gangen ren i ungdyrstalden, men dyrene har det godt og går roligt omkring eller bliver blot liggende og fortsætter uforstyrret deres tyggen drøv.

Renbæk er fast udstiller af sortbroget kvæg på dyrskuet i Åbenrå.

Ved besøget den 29. maj ser vi stalden, værkstederne og Ole Petersen fortæller om dette helt særlige uddannelsessted.

OGN

Jens og Anna Jensens Fond

Dansk Slægtsgårdsforening administrerer Jens og Anna Jensens Fond, der uddeler rejselegater til unge, der vil uddanne sig i teoretisk eller praktisk landbrug i udlandet. Legatportioner på 5.000 og 10.000 kr. uddeles til ansøgere, der for at komme i betragtning, er i udlandet mindst 6 eller 8 måneder.

Ansøgning sendes til:
 Carl Martin Christensen
 Kåregård
 Badstrupvej 39, 5485 Skamby

Korporal Niels Jeppesen og den gamle dug

Af Torben Christian Larsen,
Krogshøllegård.

Vi har passeret april måned igen med nogle datoer, som mange mennesker stadigvæk husker, om end de ikke selv har oplevet dem. Vi, som er født langt senere end begivenhederne, bliver mindet om dem, når vi ser på vores kalender. 9. april og især 18. april. Stormen på Dybbøl – rigtigt gættet – krigen i 1864. I år er det 147 år siden disse begivenheder skete, og de fleste danskere har læst om dem i bøger og artikler eller hørt ens bedsteforældre fortælle, hvad de en gang fik oplyst om deres forfædre.

Mange af os har haft mandlige slægtninge, som deltog. Jeg har selv haft fem forfædre, som var med, og heraf kom de fire af dem hjem igen. Mangt og meget af disse mænds personlige oplevelser og ejendele er gået tabt gennem generationer. Kun få ting er det lykkedes at bevare, og det er denne artikel et eksempel på.

Jeg har forsket i min slægt i mange år, og har kendskab til mine fem indkaldte soldaterslægtninge. For en del år siden skrev jeg om den ene, Peter Olsen fra Dærup, hvis kompagni forsvarede Sønderborg Rådhus under bombardementet den 6. april 1864. Han omkom tre uger efter af sårfeber og er begravet på Augustenborg Kirkegård. Artiklen findes i Årsskrift for Hjemstavngården i Gummerup 1992.

Her skal berettes om Niels Jeppesen, Peter Olsens fætter og svoger, som er årsag til, at vi her på Krogshøllegård er i besiddelse af en genstand, som var med i hele krigen uden et hul eller en revne. Lad mig begynde min beretning om Niels Jeppesen i korte træk fra hans fødsel, så man bedre kan danne sig et indtryk af ham. Mit slægtskab er følgende: Hans mor, Marie Pedersdatter var søster til min 2xtipoldefar, som var Ole Pedersen fra gården Rosenlund i Dærup.

Niels Jeppesen var født i Egerup, Gamtofte sogn, den 27. februar 1833, som søn af gårdmand Jeppe Nielsen og hustru Marie Pedersdatter. I dette ægteskab var der to børn. I 1843 flyttede familien til Nørre Åby. Her foregik resten af skoletiden til konfirmationen i 1847. Niels var meget knyttet til sine forældre. Efter konfirmationen var han medhjælp hos sin far i det lille bolsted, som de havde på Åbylund Mark. Her var Niels indtil han i 1855 blev indkaldt til tjeneste i 5. liniebataillon i Rendsburg. Her var han i ca. 2½ år. Sidste halvdel af tiden som underkorporal. Niels blev hjemsendt i efteråret 1857. Han fik ved

sin hjemkomst plads som bestyrer i tre år på Mosegården i Balslev, senere to år som avlskarl på proprietærgården Gelbjerg i samme sogn. Vi skriver nu 1863. Tiden er urolig i Tyskland og Danmark, og mange ser, hvor det bærer hen. Man var spændt på, hvad der ville ske, da man i november fik en ny konge, Christian den Niende. Ret efter blev militæret indkaldt til mobilisering. Niels blev ingen indkaldt og skulle møde i København i 16. regiments 8. kompagni. Turen gik fra København med tog til Korsør, og derfra sejlede de til Flensburg. Vi skriver nu januar 1864. Niels var ikke stolt af situationen, og tænkte på dem derhjemme, forældrene og hans søster - Alhede, men han gjorde det for Gud, konge og fædreland. Jo nærmere han kom 1. februar 1864, des mere stod det klar, at der ville blive krig mellem Danmark og Tyskland.

"Hvad hvis jeg nu dør og de derhjemme ikke ser mig mere?" Niels var klar over at hans få ejendele ville kom-

Veteranen fra 1864 – den 92-årige Niels Jeppesen, med Dannebrogsmændenes Hæderstegn og medaljen for deltagelsen i krigen 1864.

me hjem, hvis han ikke gjorde det, og hans mor skulle under alle omstændigheder have en ting, som kunne holde i mange år. Han besluttede sig til at gå ind i en forretning i Flensburg få dage før krigsudbruddet og købte en 12 personers damaskdug. For ham kostede den en formue. Han fik den pakket godt ind og lagt i sit tornyster. Dugen var meget flot med et landskabsmotiv med skov, vandløb, græsplæner, broer og damer i krinolinekjoler samt en bred bort, hvor der med store bogstaver meddeltes at dugen var vævet og fremstillet i DIE BASTY INDER SICH-SISCHEN SCHWIZ. Et par dage efter - den 1. februar - var krigen en kendsgerning, og Niels's regiment blev sendt til Dannevirke, hvor han deltog i et større slag. På tilbagetoget derfra deltog han i træfningen ved Mysunde. Under tyskernes belejring af Dybbøl, hvor hans kompagni var med i flere træfninger, blev han udnævnt til korporal. Den 18. april var han med ved skanse 10 ved slaget om Dybbøl. Det slag gjorde 18. april til en kendt dato. Derefter blev hans deling sendt til Sønderborg og den 16. maj sejlet til Fyn.

Niels kom helskindet hjem uden større men og med alle sine ejendele. Også den brune pakke med den fine dug, havde klaret hele krigen uden at have taget skade. Niels var stolt af, at han kunne give sin moder den flotte dug, og hun var meget glad og stolt over dugen og sønnens hjemkomst. Dugen kom frem ved særlige lejligheder og blev nænsomt passet på. Det var et kært minde, og efter brug blev den lagt i det gamle chatol.

Efter hjemkomsten fik Niels Jeppesen igen tjeneste på gården Gelbjerg og dernæst i Assens hos to købmænd i sammenlagt fem år. I 1870 blev han gift med Birthe Marie Olsdatter fra Rosenlund i Dærup, der var hans kusine. I ægteskabet var to piger, hvoraf den ene døde som barn. Den anden, Anne Marie, døde barnløs i 1940 i Byllerup. Efter Niels's forældres død kom dugen til Byllerup Mark, hvor Birthe Marie og Niels havde sat bo. Husmandsstedet på Byllerup Mark havde de i 35 år. De solgte det i 1905 og købte et lille hus i Byllerup by, hvor de boede en snes år. Så sent som 9. maj 1925 var der nogle i Byllerup, som ansøgte Ordenskapitlet om, at Niels Jeppesen blev Dannebrogsmænd og fik hæderstegnet. I juni måned samme år fik han ordenen tilsendt for tro tjeneste i krigen 1864, sammen med et brev underskrevet af prins Harald, lillebror til kong Christian den Tiende. Han blev glad for udmærkelsen, og han kunne glæde sig over den et års tid. Han døde i maj 1926, 93 år gammel. Få uger efter døde hans kone i en alder af 89.

Helt glemt havde han dog ikke været, idet han i november 1913 havde fået tilsendt et hædersgavebrev på 100 kr. for deltagelse i krigen. Brevet var sendt af finansminister Edvard Brandes. Ved deres guldbryllup den 3. maj 1920 fik de et gavebrev på 30 kr. fra Krigsministeriet, underskrevet af Aage Friis, der var regeringen Zahles konsulent i grænsespørgsmål i Sønderjylland. Fra Amalienborg kom et telegram med 20 kr. fra kongen.

Da datteren, Anne Marie, døde barnløs, så arvede familien, og jeg er i dag i besiddelse af den gamle dug og alle Niels Jeppesens fine officielle papirer. Dugen er stadigvæk i så god stand, at den kan bruges, hvad den dog ikke bliver.

Nye medlemmer:

Gårdejer
Peter Sveistrup
Blæsingevej 28
Blæsinge
4200 Slagelse

Gårdejere Karen Margrethe Bejerholm
og Anders Gangergaard
"Gangergård"
Tjørnelundevej 5
4270 Høng

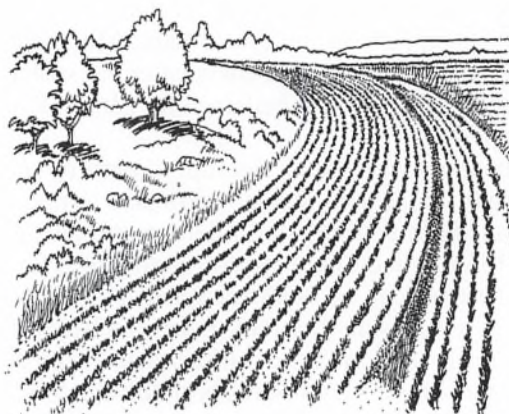
Britta Aaris Jørgensen
Stenhusvænge 2
Mogenstrup
4700 Næstved

Sara Aaris Larsen
Sværdborgvej 66
4750 Lundby

Tove og Thorvald Bang Hansen
Haastrupgaardsvej 11
Haastrup
7000 Fredericia

John Kjeldsen-Nielsen
Søndergade 7
9480 Løkken

Landmand
Ib Kibsdal
Brøndbakvej 51
9740 Jerslev

Ringkøbingkredsen

Aftenudflugt onsdag, den 15. juni kl. 19.30.

I år går turen til Borris, hvor vi besøger Karen Margrethe og Mads Rahbek, Sønderkovvej 17, Borris. De ejer den gamle velholdte slægtsgård "Sønderbygaard". Den har været i slægtens eje gennem mange generationer. Vi ser det velbevarede stuehus fra 1832. Jorden har været forpagtet ud de senere år. Mads Rahbek vil fortælle om gården, slægtens historie og naturen omkring Skjern å. Under kaffen afvikles en kort generalforsamling. Derefter vil slægtsgårdsforeningens formand Peder Mouridsen, fortælle om foreningen og sit medlemskab af Det Etske råd.

Alle er velkommen så tag naboen med.

Agnethe Stampe

Haderslevkredsen

Kredsen indbyder til generalforsamling og virksomhedsbesøg onsdag den 8. juni kl. 19.00

hos Aller Aqua Group, Aller Møllevej 130, 6070 Christiansfeld

Her vil direktør Henrik Halten fortælle om firmaet og give en rundvisning.

Efter kaffen er der generalforsamling

Tilmelding til Jens M. Knudsen senest 5 juni på telefon nr.74575165 eller 42197752

Husk tilmelding til årsmødet.

Jens M. Knudsen

Det sydlige Sønderjylland

Kredsen indbyder til aftenudflugt til Årø tirsdag, den 7. juni 2011.

Kl. 18.30 mødes vi ved færgen i Årøsund for at sejle til Årø. Her besøger vi en vinmark, hvor der vil være smagsprøver. Derefter tager vi videre til Årø kirke og dernæst til en gårdbutik, inden der er afslutning med kaffe og kage. Vi får også fortalt lidt om Årø. Hjemad igen 22.15.

Pris for udflugten 150 kr.

Tilmelding til Chr. A. Krogh tlf.: 74 41 53 12.

Sidste frist for tilmelding 1. juni.

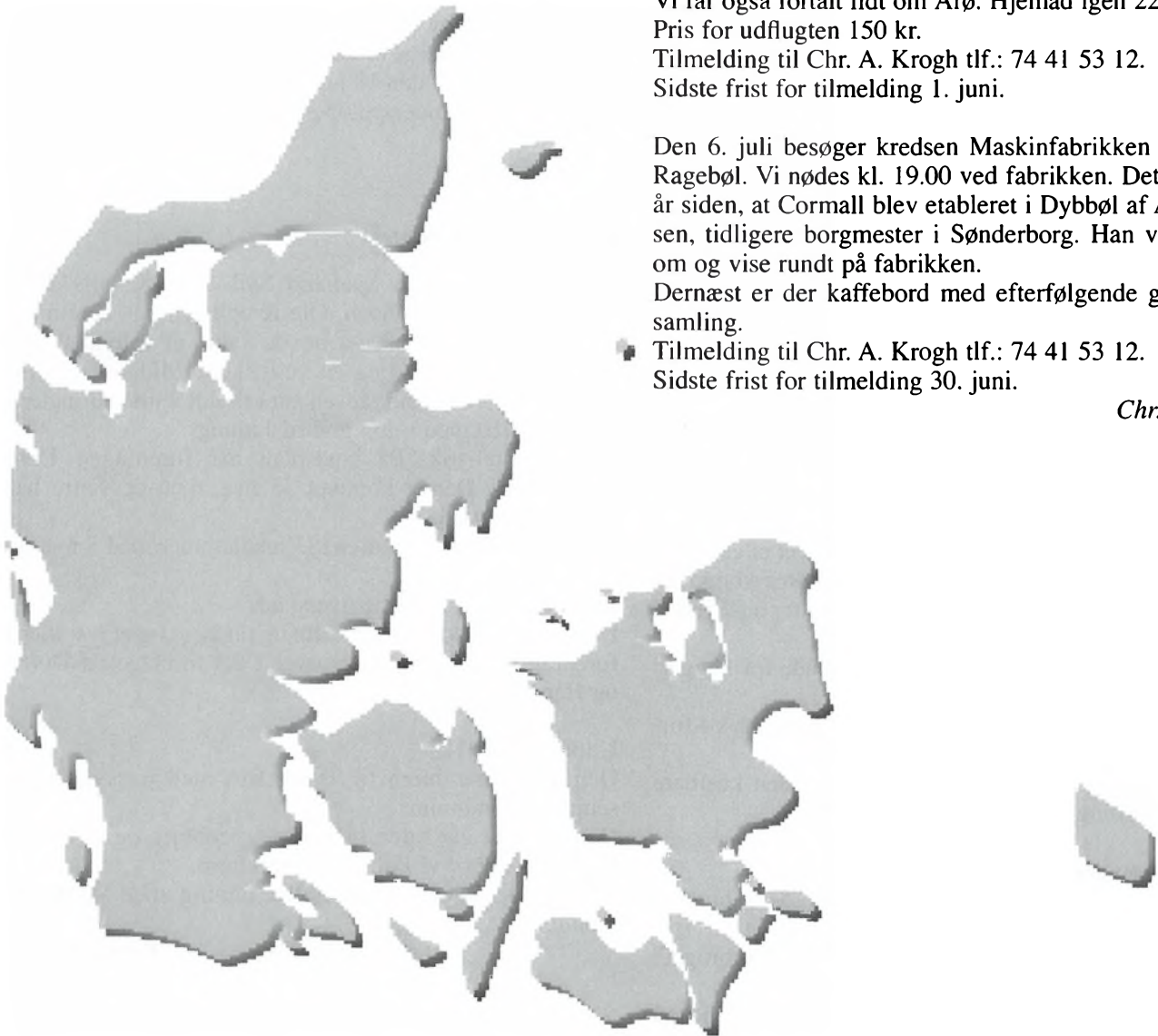
Den 6. juli besøger kredsen Maskinfabrikken Cormall i Ragebøl. Vi mødes kl. 19.00 ved fabrikken. Det er i år 45 år siden, at Cormall blev etableret i Dybbøl af A. P. Hansen, tidligere borgmester i Sønderborg. Han vil fortælle om og vise rundt på fabrikken.

Dernæst er der kaffebord med efterfølgende generalforsamling.

Tilmelding til Chr. A. Krogh tlf.: 74 41 53 12.

Sidste frist for tilmelding 30. juni.

Chr. A. Krogh

Vejle kredsen

Onsdag den 23. marts havde vi forårsmøde på Den gamle Grænsekro i Taps. Mødet var lagt syd for Kolding, så vi inviterede Haderslev kredsen til mødet, vi var 32, der fik en underholdende eftermiddag. Helle Juhl fra Sønder Bjert fortalte og viste billeder fra sin bog "Der var så dejligt ude på landet". Der var mulighed for at se Genforenings- og Grænsemuseet, som ligger lige over for kroen, der var lidt misforståelse omkring besøget så en del tog hjem, de der blev, havde også her et godt besøg,

Vores næste aarrangement er onsdag den 8. juni, sommermøde på "Rørbæk Hovedgård" ved Give. Vi mødes kl. 14.30 hvor vi nyder den medbragte kaffe i de smukke omgivelser, ser og får fortalt om gårdens udvikling og historie. Ca. kl. 16.30 besøger vi Vester Mølle Dambrug, hører også her om stedets historie igen kan vi nyde de smukke omgivelser. Dagen slutter med middag på Restaurant Rørbæk Sø.

Efterårsmøde med generalforsamling den 7. november kl. 14.00 på Give museum her vil landmand Tage Valdemar fortælle og underholde om et langt liv.

Steffen Buch Juul

Himmerlandskredsen

Himmelandskredsen havde i efteråret en meget interessant tur til Slægtsgårdsarkivet på Gl. Estrup. Her så vi arkivet og mange fandt noget interessant om netop deres hjemegn. Desuden fortalte Ejgil Overby om arkivet.

Efter besøget på Gl. Estrup, gik turen til Hvidsten Kro, hvor vi smagte på den traditionelle æggekegale à la "Hvidsten Kro".

Slægtsgårdsforeningen Himmerland mødtes på en dejlig forårsformiddag med solskin den 28. marts 2011 til et meget interessant virksomhedsbesøg hos Melsen Tryk A/S, Dallvej 4, 9200 Aalborg.

Melsen, der ejer og for en del år siden har iværksat den nu internationale virksomhed, viste rundt. Det er et meget spændende byggeri, som udnytter det lave terræn omkring virksomheden med å og søer, vandet fortsætter også inde i bygningen i form af dam med springvand.

Virksomheden har modtaget flere priser både for byggeri og arbejdsmiljø.

Melsen Tryk A/S beskæftiger sig med print og tryk i forskellige materialer.

At det har været en solid forretning, viser den kostbare kunstudsmykning som findes i alle afdelinger.

Gårdbesøg og generalforsamling i maj

Den 18. maj 2011 kl. 19.00 er der besøg på "Mosebruget" Kærvej 27C, 9293 Kongerslev hos Christian Olesen, som driver gården "Mosebruget" med 200 malkekøer.

Efter rundvisning er der kaffe og generalforsamling på Kongerslev Hotel, Danmarksgade 22, 9293 Kongerslev.

Gudrun Knudsen

Fynskredsen

Fynskredsen afholdt i marts møde og generalforsamling. "Fra bonde til borgmester" foredrag ved forhenværende borgmester Else Møller, Kerteminde.

I forbindelse med kaffen blev der holdt en kort generalforsamling. På valg var Finn Bang Olsen, som blev genvalgt.

Der var 38 deltagere.

Sommerudflugt mandag den 27. juni. Kl.10.00 samles vi på Strøjers Planteskole, Blåkildevej 32, 5592 Ejby. Holger Strøjer driver 30 ha. Planteskole med store landskabstræer.

Kl.12.00 middag på Barløseborg Golfbanes Restaurant, Skovvangsvej 47, 5610 Assens.

Kl.14.00 Besøg på Torup Bakkegård, Middelfartvej 105,5510 Assens, hvor Jacob Jacobsen dyrker asparges, jordbær, ærter og løg, 15 ha med skovplanter og 15 ha med elite træer. I alt dyrkes 500 ha.

Besøget slutter med at foreningen giver en øl/vand

Pris for hele dagen 250 kr. som sendes til Hans Juul Holmegård, Rynkeby Bygade 64, 5350 Rynkeby - enten på check eller overføres til konto:2024-7650517436.

Tilmelding senest den 18 juni til Karen Jacobsen 64 71 23 60 el. Mogens Andersen 65 95 80 22.

Mogens Andersen

Sjællands Syd

Generalforsamlingen Sjælland Syd den 18.marts 2011 indledtes med formanden, Ole Krogh Jensens beretning, og han sagde bl.a.: at der havde været et vellykket årsmøde i Nordsjælland og en vellykkede Midtsveriges tur sidste sommer. Lokalkredsen har afholdt 2 fine udflugter i løbet af 2010 med rigtig god tilslutning.

Foreningsstatistik: På landsplan har foreningen 1594 medlemmer. Der er kommet 35 nye, men desværre har 135 meldt sig ud.

Lokalt har vi her i kredsen 183 medlemmer med 3 nye og 16 udmeldte.

Regnskabet viste et lille overskud.

Dagen blev afsluttet med kaffe og lagkage og et lysbilledforedrag fra en rejse tværs over USA foretaget af Dorrit og Hans Røtting

Udflugter i 2011:

Den 7.juni går turen til Tving Bro med jerseykøer og senere til Lindholm.

Den 28. juni går turen til Juvita tapetfabrik og senere til Brandelev, hvor vi skal se en minkfarm.

En god og hyggelig generalforsamling med 42 fremmødte.

Dorrit Røtting

Vestsjællandskredsen

Onsdag, den 8. juni indbyder kredsen til sommerudflugt. Vi kikker på Skåne. Først besøger vi Knutstorp, en interessant herreborg, hvor astronomen Tycho Brahe fødtes i 1546. Godsejer Henrik greve Wachtmeister fortæller og viser rundt. Derefter besøger vi Araberstutteriet Blommerød, hvor Vicky Philip Sørensen fortæller. Endelig besøger vi Trompeterhuset, et retableret landarbejderhus. Udflugten slutter med middag i det tabte land.

Midtjysk Kreds

Tirsdag den 10. maj 2011 besøgte 38 medlemmer proprietærgården Torsmark i Salling, der i 1989 blev overtaget af agronom Søren Wibholm Just. Under sin uddannelse skrev han afgangsspeciale om kartofler og blev bl.a. senere landbrugskonsulent for Dansk Kartoffelproducent Forening. Torsmark var hans mors fødehjem, og han er nu 10. generation på gården.

Da Søren Wibholm Just overtog Torsmark omlagde han driften og begyndte at dyrke kartofler, så i dag er produktion af læggekartofler blevet hovedbedriften på den 275 ha store gård. Der er i dag et fast mandskab på 4-10 ansatte, men udsvinget er udtryk for, at kartoffelproduktionen er sæsonpræget. Søren Wibholm Just, der har stor erfaring med landbrug og planteavl, vil under besøget selv være til stede og fortælle om den moderne driftsform. Efter rundvisningen var familien, der foruden Søren Wibholm selv omfatter hustruen Charlotte og fire børn, være vært ved et kaffebord.

Lørdag den 4. juni 2011 kl. 14 afholder vi et fælles møde med Vendsyssel- og Himmerland kredsen med et besøg på Nordisk Folkecenter for vedvarende Energi, 7760 Hurup, Thy. Folkecentret er et uafhængigt, non-profit forsknings- og træningscenter, der ønsker forøgelse af anvendelse af vedvarende energikilder. Forbedring af miljøet og udviklingen af vedvarende energikilder er hjørnestenene i Folkecentrets filosofi, hvor vejen til implementering inden for vedvarende energi kan lettes ved at bringe forskellige initiativer sammen, inden for såvel den offentlige som den private sektor.

Formålet er derfor, gennem ny industriel udvikling, blandt andet at skabe nye jobs i den vedvarende energisektor. Folkecentret arbejder tæt sammen med mindre og mellemstore virksomheder, institutter og organisationer både i Danmark og i udlandet.

Efter en omfattende rundvisning vil der blive serveret kaffe og brød, og i tilknytning hertil vil Midtjysk Kreds holde generalforsamling.

Ejgil Overby

Bornholmskredsen

Kredsen indbyder medlemmer samt venner og bekendte til udflugt og rundvisning i "Pastariget" på Frennegård, Årsdalevej 81a, Ibsker. Tirsdag den 21. juni kl. 19.00.

Finn Harild vil vise rundt og fortælle om Pastariget, som er oprettet i en staldbygning på gården.

Efter rundvisningen er der kaffe og generalforsamling i "Fru Petersens cafe", Almindingsvej 31, Østermarie.

Mogens Frigaard

70 år

Dansk Slægtsgårdsforenings næstformand, Karen Jacobsen, der også er formand for Fynskredsen, fyldte den 5. april 70 år. Karen Jacobsen har sammen med sin mand, Fritz, ejet Østerbygård ved Assens, der er hendes hjem. Nu er gården overdraget sønnen Claus Østerby Jacobsen, som er 12. generation..

Efter at have været medlem af bestyrelsen for Fynskredsen i en årrække, blev Karen Jacobsen i 2001 valgt til kredsformand og dermed medlem af Dansk Slægtsgårdsforenings hovedbestyrelse. Hun kom straks i det daværende bladudvalg, og efter formandsskiftet i 2006, overtog hun den ledige næstformandspost, som hun varetager med stort engagement.

Peder Mouritsen

Dødsfald

Den 17. marts afgang tidligere gårdejer Ove Eriksen, Nykøbing Falster ved døden 87 år gammel. I mange år drev han slægtsgården i Tingsted på Falster, efter familien Pille. Gården blev afhændet i 1991, hvor han flyttede til Nykøbing F. sammen med sin kone Alice, som døde kort efter.

Ove Eriksen var aktiv landmand med bl.a. sukeroedyrking og frøavl samt malkekøer. Han havde været med i modstandsbevægelsen, havde været Gardehusar, samt været medlem af Slægtsgårdsforeningen i mange år, ting som han var aktiv i til det sidste.

Steen Eriksen

Returadresse:

Inger M. Hansen,
Svalevej 13, 4440 Mørkøv
ID: 47395

POST

B

PP DANM

11

Bovlund frimenighedskirke

Årsmødegudstjenesten søndag morgen er henlagt til Bovlund Frimenighedskirke, hvor forfatteren og salmedigteren Steen Kaalø er præst.

I Agerskov-Branderup var der allerede i 1850'erne en grundtvigsk bevægelse, hvis leder var en af de første elever fra Rødding Højskole. I 1867 afsatte tyskerne sognepræsten i Agerskov, der også ledede den grundtvigske bevægelse. Arbejdet blev genoptaget af lærer L. B. Poulsen fra Rangstrup, som i 1870 flyttede til Bovlund. I 1879 dannedes frimenigheden med ham som præst.

Kirkens opførtes på Bovlund Bjerg i 1896, men tyskerne holdt den lukket til 1900. Kirkens arkitekt er Andreas Bentsen fra Vallekilde, og arbejdet med opførelsen af bygningen udførtes af håndværkere, der var uddannet på Vallekilde Højskole.

Det er en traditionel kirkebygning med skib, kor og apsis samt tårn. Indvendig er det et enkelt og elegant rum, hvis hvide vægge er smukt dekorerede. Der har været flere malerier end nu, men ved en istandsættelse blev en del malet over af sparehensyn.

Alterbordet og altertavlens ramme er tegnet af arkitekt Martin Nyrup, der også havde forbindelse med Vallekilde Højskole. Alterbilledet er udført af N. P. Mols. Det viser Kristus i bibels klædning, som præsten forklarer det, og medlemmerne af menigheden knæler for hans fødder, men de er i samtidens pæne tøj.

Frimenighedens præst har siden 1992 været forfatteren og digteren Steen Kaalø, som nu bedst huskes for sine salmer. I salmebogen fra 2002 er der optaget to af hans salmer. Her bringes en tredje, som er skrevet i 2010, og fundet i frimenighedens kirkeblad:

- 1 Gå i mørket med lyset.
Gå i visheden om
ikke at gå alene.
Gå med lyset. Kom.
- 2 Gå for andre, med håbet.
Gå mellem skred og fald.
Gå i flakkende skygger.
Gå – mærk at vi skal!
- 3 Gå med sultne og træt.
Gå – vær den anden.
Åbenbaring og nåde
Gå – Kristus er her!
- 4 Gå, så bange, mod modet.
Gå med alt, hvad du tror.
Natten bliver lys som dagen.
Gå på Herrens ord!
- 5 Gå – føl livet begynde.
Gå med budskab om fred.
Gå – lad hjerterne synge.
Gå med kærlighed!

FREDERIKSBERG BIBLIOTEK

4838249731